

Waarschuwend adviseurs kunnen de vraag naar quotum niet stoppen

Onbegrijpelijke quotumhonger

Onbegrijpelijk noemt Andries-Jan de Boer van Accon-AVM de huidige drukte op de quotummarkt. De jaarlijkse kosten voor rente en aflossing bij de aanschaf van quotum bedragen al 16 cent per kg melk. De verkoop van vee is een veel betere optie voor bedrijven die fors over het quotum dreigen te melken. 'Rem nu het nog kan, het quotumjaar is nog niet eens halverwege.'

tekst Jaap van der Knaap

In de maand juli ontving het Productieschap Zuivel (PZ) 309 aanvragen voor transacties voor melkquotum zonder grond. Dat aantal is vergelijkbaar met het aantal aanvragen van vorig jaar, maar een gemiddelde grootte van 50.000 kg per partij betekent wel een forse toename van 12.000 kg. Die blijvende investeringsdrang in quotum is opmerkelijk, omdat het melkquotum nog maar in zes jaar kan worden afgeschreven vanwege het geplande einde van het quotumtijdperk in 2015.

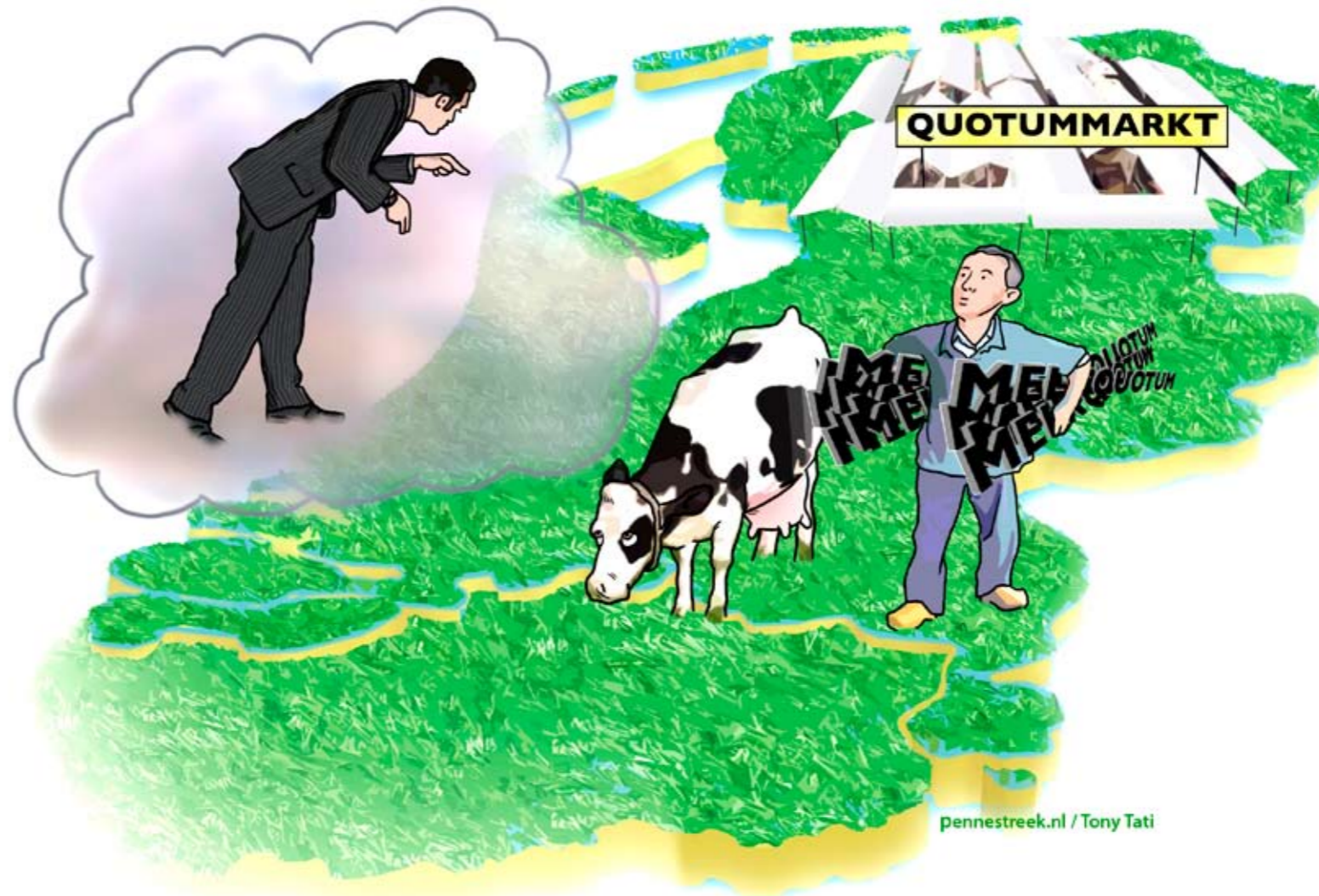
Daarnaast valt de investeringsdrang niet te rijmen met de huidige lage melkpreizen. 'Wie vandaag melkquotum koopt voor 19,50 euro per kg vet is voor de komende zes jaar gemiddeld 16 cent per kg melk kwijt aan rente en aflossing', zo rekent Andries-Jan de Boer voor. Als branchetrekker melkveehouderij bij Accon-AVM kreeg hij de afgelopen weken veel vragen van veehouders over investeren in melkquotum. 'Zolang de variabele kosten plus de quotumkosten niet gedekt worden door de melkprijs, kun je beter de stal half leeg laten staan in plaats van investeren in quotum. Er is maar een heel beperkte groep die met de aankoop van melkquotum volgens de huidige prijzen nog geld kan verdienen. Het is onbegrijpelijk dat er voor deze prijzen quotum wordt gekocht.'

Vizier op schaalvergroting

Ondanks de duidelijke boodschap van De Boer constateert Paul Sinnige, makelaar bij LTO Vastgoed, een toenemende vraag. 'Vooral grote partijen zijn in trek. Je merkt dat grote bedrijven afgelopen jaar verder zijn gegroeid en de extra melk inmiddels al leveren zonder dat ze daar quotum voor hebben. Die melden zich met de vraag of er nog partijen van 50.000, 100.000 kg of soms zelfs nog meer beschikbaar zijn.'

Een goed groeiseizoen waarin koeien eenvoudig produceren, samen met een sector die het vizier op schaalvergroting heeft, zijn volgens De Boer de voornaamste redenen dat de vraag naar melkquotum groot blijft. 'De wil om te groeien is versterkt door de goede melkpreizen van vorig jaar. Doordat de focus zo gericht is op groei, is het voor veehouders lastig, zelfs met een lage melkprijs, om nu even een adempauze in te lassen. Er wordt liever geïnvesteerd in quotum, dan gaat de groei immers door.'

Het verbaast Henk Westeneng, sectormanager grondgebonden landbouw bij ABN AMRO, eveneens dat er bij de huidige prijzen wordt geïnvesteerd in melkquotum. 'Wij herkennen dit beeld niet binnen ons bedrijf. De enige verklaring zou kunnen zijn dat bedrijven die drie jaar geleden quotum verkochten, nu op de markt zijn om terug te kopen. Ook zien we dat veehouders de ontstane overcapaciteit door nieuwbouw graag willen vul-

pennestreek.nl / Tony Tati

len. Dat komt doordat er een langetermijnplanning gebaseerd op groei is gemaakt waarvoor geld is gereserveerd. Maar het is tien, hooguit vijftien procent van de veehouders bij wie die aankoop volgens de huidige quotumprijzen nog rendeert.'

Volgens Westeneng worden de investeringsplannen vaak nog wel doorgesproken. 'Maar we gaan niet op de stoel van de ondernemer zitten. Er zijn altijd bedrijven die hun groeiplannen goed kunnen onderbouwen.'

Paniek en emotie

Dat de prijs van en de vraag naar quotum in korte tijd stijgt, heeft volgens De Boer te maken met emotie en onvoldoende planning. 'Veel veehouders zaten te wachten op een prijsdaling van quotum, terwijl ze ondertussen wel al de melk leverden. Op het moment dat de prijs aantrekt, ontstaat er paniek en wordt er gekocht om eventuele verdere prijsstijging voor te zijn. Eigenlijk wordt

er gewoon niet goed gepland en wordt er nu achteraf geprobeerd de schade van superheffing te beperken door quotum te kopen.'

Sinnige van LTO Vastgoed beaamt de plotselinge opleving. 'Vooral de laatste twee weken is er veel vraag. Er is aan de andere kant weinig aanbod omdat er

momenteel weinig stoppers zijn. Vorig jaar waren er regelmatig bedrijfsbeëindigingen. Door de veranderende marktsituatie zie je dat veel minder veehouders dit het juiste moment vinden om te stoppen.'

Melk leasen in plaats van kopen is volgens Westeneng niet interessant. 'Bedrij-

ven die dertig procent of zelfs nog meer van hun quotum leasen, draaien rode cijfers. Bedrijven die structureel leasen gaan ervan uit dat de komende jaren de quotumprijzen zakken.' Westeneng gelooft bovendien niet dat de huidige investeringsdrang in melkquotum iets te maken heeft met anticyclisch investeren. 'Bij anticyclisch investeren horen ook anticyclische quotumprijzen.'

Nog niet te laat

Dat veehouders wachten op dalende quotumprijzen lijkt voornamelijk ijdele hoop. 'Uit onze boekhoudcijfers constateren we dat geleidelijke groei het best rendeert', stelt De Boer. 'Je kunt je nu veel beter richten op optimaal rendement uit je eigen aanwezige quotum en wachten tot quotum veel goedkoper wordt.' Veehouders die nu al een forse overschrijding van hun quotum verwachten, kunnen volgens De Boer maar beter maatregelen nemen. 'Koeien verkopen, voer de minst rendabele dieren af. Op dit moment levert de vleesverkoop meer op dan melken met quotumkosten. Koeien langer droogzetten is een optie, maar dat levert weinig op, terwijl een lange droogstand niet bevorderlijk is voor de gezondheid in de volgende lactatie.'

Melk in de put laten is een drastische maatregel die vaak als allerlaatste alternatief wordt ingezet. Het is een niet erg wenselijke optie en De Boer merkt op dat wie voor deze optie kiest dat achteraf gezien het best in de maand juni had kunnen doen, toen de melkprijs op zijn laagste punt zat.

Volgens De Boer blijft afvoer van vee het beste alternatief voor de aankoop van quotum. 'Superheffing kost dit jaar opnieuw 28 euro per 100 kg en te veel melk produceren is met de huidige melkpreizen niet interessant. Rem nu het nog kan, het quotumjaar is nog niet halverwege.'

Meer melk en verdubbeling quotumprijzen in België

Dit voorjaar was er in België niemand die nog verwachtte dat melkquotum enige waarde zou behouden. Het vorige melkquotumjaar kende de grootste onderschrijding sinds jaren en door EU-regelgeving kwam er extra quotumruimte van 3,2 procent beschikbaar. Nog geen half jaar later zijn de quotumprijzen verdubbeld en dreigt een nationale quotumoverschrijding.

'Door de fiscale verrekening en het afdekken van het superheffingsrisico is het voor diverse veehouders nog altijd

interessant om te investeren in melkquotum', zo stelt Guy Vandepoel, zuivelspecialist van de studiedienst Boerenbond. 'Op veel bedrijven is er nog ruimte in de stallen en is niet alle arbeid volledig benut. Veel veehouders werken nu aan optimalisatie.'

Die optimalisatie uit zich inmiddels in een flinke toename van melkproductie. In juni werd 12 procent meer melk geleverd dan vorig jaar, in juli 8 procent. 'Door blauwtong kalven koeien later in het seizoen af en start men later

met droogzetten', nuanceert Vandepoel. 'Aan de andere kant is het een groeizame zomer en zagen we de afgelopen jaren een tendens dat er meer jongvee werd aangehouden.'

Ondanks de huidige melkpreizen investeren veehouders toch in quotum om de dreigende superheffingboetes te ontlopen. 'Melkquotum geeft bovendien enige zekerheid dat de melk die in het quotumtijdperk werd geleverd, ook opgehaald zal worden door de zuivelfabrieken na 2015.'